

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cestiunea Orientală.

Sub titlul acesta publică dl Ūrmössy Lajos în „Erdélyi Híradó” dela 25 Iuliu a. c. un articol în care face o astfel de politică, de carea dacă am face-o noi Românii din Transilvania și Ungaria, imediat s'ar umplea temnițele unguresci cu noi, ér dacă ar face-o frații nostri din România, imediat ar pretinde dela guvern nici mai mult nici mai puțin decât întreruperea legăturilor diplomatice și declararea războiului pentru apărarea integrității teritoriale a „marei împărății magiare”.

Ei dar aci face astfel de politică un „Magiar”, și apoi „asta e altă căciulă”. Ce li-e „permis” dd-lor, nu ni-e permis nouă ori altora. *Quod licet Jovi non licet bovi.*

Dar se vedem cu ce se „produce” dl Ūrmössy Lajos.

După-ce constată, că împărăția turcescă trage de mörte din cauza religiunii sale și din cauza sistemului autocratic de domnie a sultanului, carele în virtutea puterii sale absolutistice împedecă înțroducerea de reforme moderne, între altele își pune întrebarea:

„La căderea împărăției turcesci cine va ocupa provinciile acelea?”

„Noi Magiarii n'avem nimic cu provinciile împărăției turcesci din Orient, dar ne interesează sörtea Peninsulei Balcanice.”

„A cui va fi Constantinopolul și corpul celorlalte posesiuni turcesci?”

„Dar mergem mai departe, și punem întrebarea: ce va fi preste tot cu statele mici din Balcan? pentru-că cu căderea împărăției turcesci și sörtea acestora va ajunge în crisă, aceea nici sub întrebare nu pöte veni.”

„Și încă pentru aceea, pentru-că rusul vrea cu ori-ce preț să-și realizeze visul, ca pe piscul Constantinopolului se infigă crucea ortodoxiei în locul semi-lunei ce apune.”

„Dar calea dréptă către Constantinopol duce prin România și se continuă preste Bulgaria, carea este pörta de înțrare în partea posesiunii împărăției europene restrinsă

între förte înguste margini. Fără posederea acestora numai pe jumătate își vor puté realiza visurile.”

„Așadar, în cea mai periculösă situațiune va ajunge România, dacă noi o vom lăsa singură. Și totuși în loc să încline către noi, meru își ridică pumnii asupra noastră și e plină de ilusii de felul unei Daco-Românii.”

„Așadar, căderea regatului român constitătoriu abia din șese miliöne, e sigură, dacă nu ne vom scula noi întru apărarea lui. În anul 1877 prin România a trecut puterea armata rusescă contra împărăției turcesci, tot așa va face și acum, dar nu mai mult cu intențiunea, ca din nou să se retragă de acolo.”

Arată apoi, că erumperea cestiunei orientale nu e departe, ceea ce se vede și din călătoriile țarului în timpul cel mai apropiat. Scopul acestor călătorii pe la curțile Europei centrale, ăice dl Ūrmössy, nu e altul, decât ca acelea să se înțelégă între sine cum ar puté împărți între sine împărăția turcescă fără vërsare de sânge. Astfel de conveniri de domnitori au premers și în ajunul împărțirii Poloniei.

Ne mai spune apoi, că dogma politică alui Andrassy, ca pentru contrabalansarea influinței rusesci în Orient, să se înființeze state mici independente, ceea ce s'a și întemplat, nu mai corespunde stărilor actuale, și a bancrotat.

„Statele mici: România, Sërbia, Bulgaria, Muntenegro, tôte ochesc spre Rusia, așteptând dela ea lărgire de teritoriu. Ér nouă ne sunt dușmane, căci nu le primim planurile lor aventuriöse. Ce e drept, nici rusul nu face acésta, dar le amăgesce pentru ca să pötă pescui în tulbure.”

„În statele mici din Balcani noi totdeauna vom afla dușmani, de unde urmëză de sine, că noi nu putem avé mai mult interes pentru de a le apëra independența.”

„Vrënd nevrënd, ori cât de mulți se vor mira de aserțiunea mea: *trebuie să se întemple schimbare în poziția noastră față de cesti-*

nea orientală și nu trebuie să împedecăm căderea statelor mici, ci trebuie să luăm parte la ocupațiune după modul din Bosnia.

„Doctrina acésta a fost politica lui Matia Humade!”

Și el a ținut în stare de dependență micile țerișore din Balcani, de vice-rege al Bosniei a denumit pe Ujlaky; Sërbia și Valachia au fost legate de noi prin legătură de state vasale.”

„Acésta politică trebuie să o urmărim din nou. Precum cu împărțirea Poloniei rusul a devenit vecinul monarhiei noastre, fără ca să ni se întemple ceva rău prin acésta, astfel nu va fi nici o stricăciune din o astfel de regulare a cestiunei orientale, dacă țerișorele balcanice vor ajunge sub clasă și în urma acesteia ér vom fi vecini cu rusul.”

„Alegerea și așa numai în jurul aceleia să învërte că: vrem să împărțim cu rusul ori nu vrem?... În 1877 puterea armată rusescă s'a putut retrage din Balcan, pentru-că aliașeu francez pe atunci sângera încă în ranele sale. Dar acum puterea armată rusescă și franceză e cu mult mai mare decât cea a triplei alianțe și astfel nu vom puté împedeca ocuparea rusescă la erumperea cestiunei orientale.”

„Trebuie să luăm poziție. Ér acésta nu pöte fi alta decât — *împărțirea!*...”

„Asupra modului cum se va executa acésta, va decide *Geografia*. **Jumătate din România în tot cazul va deveni posesiune rusescă, ér cealaltă jumătate se va încorpora la noi, și așa mai departe.**”

„Astfel stă cestiunea orientală.”

În urmă ne mai spune înc'odată dl Ūrmössy, că politica lui Andrassy în cestiunea orientală nu se mai pöte sustiné. Statulețele din Balcani trebuie se piară. Prea sunt pline cu dorințe de expansiune teritorială. Mai mult nu pot forma stavilă curențului rusesc. De aceea trebuie să li se pună capët independenței lor.

„Ungaria, ca și în trecut, așa și în viitoriu, ăice dl Ūrmössy, nu va avé nici o stricăciune din vecinătatea cu Rusia, în-

dată ce vor fi stabilite în mod durabil hotarele în Balcani. Până când s'a putut, Balcanul ne-a apărut contra cuceririi rusesci, dar fiind-că acésta e imposibil mai departe, să ne silim a da altă întorsătură politicei noastre orientale, altă direcțiune, și astfel să mergem înaintea cestiunei orientale.”

Astfel închee dl Ūrmössy.

Se vede că dsa suferé deja în mare măsură de călduriie caniculare, și că a înțrat afund în sezonul castraveților.

Deci, ca să-l răcorim puțin, vom reveni în interesul d-sale în numărul viitoriu, precum și în interesul patriei noastre comune, ca să vadă că grandomania politică de care suferé e departe de a aduce bune servii și numai magiariilor necum întregii noastre monarhii Austro-Ungaria.

Conscrierea averilor bisericesci. Foile libérale aduc scirea, că ministrul de justiție a adresat un apel către tötii presidenții tribunalelor în cauza conscrierii tuturor averilor din „măna mörta”. (Averile bisericesci, fundațiuni etc). Ministrul provöcă pe presidenți a căsciga dela oficiile cărților funduare tôte datele necesare spre a putea umple rubricile blanțetelor ce le trimite pe cari apoi întregite să i le trimită înapoi neamănat. În instrucțiune se ăice, că în blanțetele acestea să se facă evidente tôte averile imobile căscigate după facerea actualului catastru; mai departe să se arete titlul căscigărei: cumpărare, donațiune, ereditate etc. Cele căscigate în schimb nu se fac evidente. Să se arete că căscigarea respectivă s'a făcut cu — seu fără aprobarea regelui. În privința acésta nu e destul numai comunicarea notei din cartea funduară, ci să se arete și datele actelor respective.

La comunicatul acesta al foilor libérale, förte basat observă „Magyar Állam”, că scopul acéstu ai ministerial nu pöte fi altul, decât continuarea actualei politice-bisericesci pe alt teren, și acésta cu atât mai vërtos, căci am vëđut furia liberalilor contra Curiei, care a declarat de abrogate

FOIȚA.

Rolul pădurilor în agricultură.

Influența pădurilor asupra temperaturii aerului din păduri și afară din păduri, asupra ploilor. — Evaporisațiunea și fenomenele electrice. — Conservațiunea apei în păduri. — Torentele și inundațiunile.

Climatul unor regiuni a suferit schimbări considerabile în urma despăduririlor necumpătate, schimbări cari au avut pentru agricultură cele mai dăunătoare consecințe. Acest lucru s'a observat mai cu samă în Statele Unite, unde despăduririle s'au practicat de odată și fără nici o măsură.

Pădurile influințază temperatura aerului. Observațiunile culese în stațiunile forestiere, astăzi numëroșe, au stabilit că vara aerul se încălădesce mai puțin în păduri de cât în locurile deschise și că érna gerul e mai mic în păduri de cât pe câmpii. În timpul ăilei temperatura e mai puțin ridicată în păduri, de cât afară din păduri, ér în timpul nopții aerul se răcește mai puțin în păduri. Temperatura medie anuală a aerului din păduri este cu 0.5 grade cel puțin mai scăđută de cât cea din locurile descoperite.

Climatul este deci mai rece dar mai puțin escesiv. Nu e de mirare ca temperatura medie în păduri să fie mai mică ca cea din câmpii, de öre-ce în păduri razele so-

lare sunt în mare parte împedecate de vëfurile arborilor, unde se îndeplinesce mai cu samă o evaporisațiune abundantă, care răcește aerul de pe cóme. Acest aer răcindu-se îngreunăză și se scoböră către sol. Érna, temperatura se schimbă mai puțin în păduri de cât afară din păduri, mai cu samă pentru că în păduri radiera este mai puțin întinsă.

Acțiunea refrigerentă a masivelor reșinoșe e mai mare de cât aceea a arborilor, frunđoși. Când temperatura medie a aerului este cu 0.4 până la 0.6 grade mai prejos în codrii reșinoși decât afară din pădure, în codri formați din arbori cu foile caduce acésta diferență nu este decât între 0.3 și 0.4 grade.

Când nimic nu împedecă radiera, aerul se răcește — devine mai greu — se coböră pe cóste și se îngămădesce în văi, unde produce de multe ori înghețuri neașteptate, rău făcătore culturilor. Micșorând variațiunile termometrice, masivele păduriöse influințază în bine asupra climatului și prin urmare asupra siguranței recoltelor. Pădurile forméđă deci adăposturi naturale, de cari încercăm să le imităm prin plantațiunile noastre, astfel că împădurirea platourilor înalte să impune.

În urma evaporisațiunii cauzate de arbori, straturile de aer, cari ocupă pădurile, conțin în soluțiune mai mulți vapori de

apă de cât cele din locurile descoperite. Regiunile situate în vecinătatea masivelor păduriöse se bucură deci de o atmosferă mai plăcută și sunt mai puțin expuse să suferé de secetă.

Ploile sunt mai abondente în regiunile păduriöse de cât în cele descoperite. Aerul din regiunile păduriöse, a ăis dl Parisel la congresul agricol internațional reunit la Bruxelles în Septembrie trecut, fiind mai rece „de cât în regiunile descoperite este mai umed; punctu-i de saturațiune este mai apropiat. Masele de aer încărcate cu vapori de apă aduși de curenții equatoriali, trecând pe de asupra regiunilor păduriöse se răcesc și prin urmare devin mai repede saturate de cât când trec pe de asupra regiunilor descoperite. Se efectuează deci în cazul dintăiu o mai repede condensare sub formă de umiditate și de picături de apă. Efectul se observă mai bine vara sau în timpul vegetațiunii și creșce cu înălțimea. După observațiunile făcute la Nancy, proporțiunea medie a cantităților de apă căđute dela 1867 până la 1888 în regiunile păduriöse față de cele descoperite, este de 100 către 79. Diferența e și mai accentuată dacă se socotesce apa căđută în timpul vegetațiunii”. Tôte observațiunile stabilesc în unanimitate, că ploile sunt mai abondente în părțile păduriöse.

Evaporisațiunea, atât de puternică în câmpii, se pare că exercită o influență förte

pronunțată asupra manifestațiunii fenomenelor electrice.

S'a observat în Elveția că, în districtele mai puțin bogate în păduri, trăsnetul și grindina cad mai des și gerul e mai de temut.

Pământurile păduriöse nu numai că primesc mai multă apă de cât cele descoperite, dar o conservă și mai bine. Plöia, care cade pe pădure, oprită de cóma arborilor, ajunge încet la sol și nu pöte, ca pe câmpii, să alunece pe plantele bătute de căderea ei, ci se păstrează în învelitörea formată din îngrămădirea frunđelor și a altor rămășițe vegetale. După Ebermayer, depositul de pe jos provenit dela fag pöte absorbi apă 230 până la 250 la 100 din greutatea lui; cel dela pin 140 până la 160 la 100 și cel dela mörift 150 până la 190 la 100.

Un metru cub de depozite de fag cere pentru a se satura, doi metri cubi de apă; muschiul cere și mai multă apă. Mai trebuie adăugat că, de desuptul acestei învelitöri superficiale există un strat mai mult sau mai puțin gros format din materii umöșe a căror putere de absorbițiune este și mai considerabilă. Pe lângă acésta se scie că, solul sub acésta învelitöre e përos și lasă să trecă apa prin el și că, în păduri zăpada se topesce mai încet.

Trebuie să spunem, în sfërșit, că apa care se vıră în solul acoperit cu pădure se evaporëză încet. După observațiunile cu-

legile prin cari așa numita „mâna moartă“ (bisericele etc.) se opreau de a căsciga averi imobile.

În tot cazul va fi bine să urmărim dela început cu atențiune această nouă întreprindere „liberală“.

Conscrierea averilor bisericeii gr. orientale sârbesci. În zilele trecute a exmis ministrul președinte o ordinațiune către patriarhul sârbesc Brancovics, în care i se demănda conscrierea (luarea la inventuriu) a tuturor averilor bisericesci la Sârbi, precum și apăsarea lor. Ca termin pentru înaintarea acestui concept i-a pus ziua de 31 Dec. 1897 cu aceea observare însă, că dacă până la termenul fixat nu va satisface, atunci toate se vor executa prin organele oficiale ale statului și se înțelege pe spesele bisericeii sârbesci. Inventariul este de a se pregăti în trei exemplare; unul va rămânea la guvern, unul se va trimite metropoliei, iar celalalt comisiei centrale bisericesci. Fiecare parohie va primi în curând câte un concept, care după umplerea rubricilor va fi retrimis patriarhului. Ordinațiunea aceasta a guvernului se bazează pe ordinațiunea reginei Maria Teresia din 16 Iuliu 1779, numită „*rescriptum declarationis illyricae nationis*“, și care tractează despre regularea raporturilor dintre biserica sârbescă față de statul magiar. Scopul ordinațiunii ministeriale este, ca în viitor statul se poată supraveghea cu mai mult efect asupra bisericeii sârbesci. Dela Maria Teresia și până astăzi acesta este primul cas, că guvernul pretinde inventariu despre bunurile bisericeii sârbesci.

Nu cumva se ascunde sub pretextul supravegheii și „puțină secularizare“?

O constatare. „Unirea“ și sârbescă agapele, înotă falnică prin apele papale. Enciclica papală „*satis cognitum*“ a sfinției Sale Papa Leo al XIII, comunicată de acesta în ziua de Sft. Petru și Pavel, a umplut inimile celor din jurul „Unirii“ cu „spirit“ cald și entuziasm și cu o inspirație fără margini bucină ei poporului „unit“ român sfințele învățăturii ale „marelui“ și „divinului“ Pontifice.

Acest prelat, „locuitor al lui Christos pe pământ“, acest cap vâd al celei biserice, „căreia ia promis dumnezeescul întemeietor (pare că este întemeietor și nedumnezeesc! Red. Tel.) asistența Sa până la capătul vâurilor“, a vorbit în numita enciclică către „cei ce vor să se întorcă la mama cea mai iubitoare, pe carea ori nu au cunoscut-o încă bine, ori au părăsit-o cu nedreptate“, provocând pe acești apostoli a reveni la sinul adevăratei mame.

Și din cauza acestei nouă manevrări și machinațiuni papale „Unirea“ iubilează și se angajează orbiș și ea la realizarea sublimului plan de convertire făcând în acest sens un apel călduros în numărul său mai recent sub

lese la Nancy dela 1878 până la 1888, raportul evaporatiunii anuale în păduri și afară din păduri este de 1 către 3-22. După Ebermayer raportul între evaporatiunea efectuată în solurile păduroase fără învelitoare și între cea efectuată în solurile descoperite este de 47 către 100. Raportul evaporatiunii efectuate pe un sol forestier cu straturi de rămașite vegetale neluat și pe un sol fără pădure este de 22 către 100. O parte a apei astfel reținută este utilizată de vegetațiune, o altă parte servă la alimentarea isvâurilor.

În regiunile de munte păduroase, apele cari cad pe vîrfuri, împedecate de mii de obstacole, se scurg încet către fundul văilor. Cu totul altfel se petrece când terenurile sunt descoperite. Atunci pot să alunece pe costă fără nici o pedecă și puterea lor distrugătoare se mărește cu viteză, care merge crescând. Apele iau cu ele tot ce întâlnesc în cale; părți din pământ, petri, bolovani, se reped cu furie în rîu, a cărui albie o umple cu aceste materii tîrîte, provocând inundațiuni.

Observându-se aceste rele provenite din distrugerea pădurilor, în multe părți s'au reîmpădurit vaste întinderi și peste tot s'au constatat cele mai mulțămitoare rezultate.

Nifon.

titlul despre „Unitatea bisericeii“. Eță un pasagiu din veselul debut al „Unirii“:

„Se nu sârbătorim ore când auzim acest glas? Se nu fim ore mândri, că pe acel venerabil Bătrân îl numim Părinte, că mādulări suntem ai celei Biserice, care de 19 vécuri vesteste lumii destinele ei adevărate? Să nu ne simțim înălțați și mângăiați, când ne scim ocrotiți de o mamă, a cărei iubire nu e țermurită de loc, de timp, de limbă și de nēm?“

Nu ne vom ocupa deocamdată serios cu cele trimbițate de „divinul“ Papa și de nedivinul dela „Unirea“, facem însă în interesul fraților noștri uniți, cărora le place a face paradă și faufaronadă fățărită cu iubirea lor de neam și de limbă, constatarea că ei sunt provocați astăzi a iubila și iubilează chiar din motiv că „se sciu ocrotiți de o mamă, a cărei iubire nu este țermurită de limbă și de neam“.

Școalele medii și centrale primare gr.-or. rom. din Brașov.

(Urmare.)

II.

Dintre cele 3 institute cel mai vechiu este „gimnasiul“.

Representanții parohiilor din Brașov-Cetate biserica Sfinței adormiri și Brașov-Scheiu, biserica Sf. Nicolae, la îndemnul stăruitor în deosebi a reșosatului de piă memorii Ioan Popasu, mai târziu episcop al Caransebeșului, — decid în anul 1850 înființarea unui gimnasiu inferior român în Brașov, angajându-se prin subscripțiuni a contribui fiecare fruntaș după poziția și averea sa în vreme de 10 ani toate mijlocele de subsistență pentru școala și profesori.

În acest sens se și așterne în 26 Septembrie 1850 o petițiune la guvernul țării pentru de a concede, în vederea mijloacelor de subsistență asigurate, deschiderea gimnasiului.

În 1 Octombrie 1850 se și deschide gimnasiul cu clasa I. gimnasială, denumindu-se ca prim și singur profesor Gavriil Muntean, care se însărcinează cu propunerea tuturor obiectelor de învățământ prescrise pentru această clasă în „Organisations-Entwurf für die Oesterr. Gymnasien.“ Limba de propunere este limba română.

Cu anul scol. 1851/2 se deschide cl. II. gimn., trecând Gavriil Muntean în clasa această, iar pentru cl. I. se denumesc de profesor Ioan Barac.

În anul următor (1852/3) se deschide cl. III. gimn., denumindu-se ca al treilea profesor (pentru cl. I. gimn.) Vasilie Oroianu. În finea acestui an scolar se mai denumesc doi profesori în persoana Dlor David Almășanu și Ioan Petric.

Cu anul scol. 1853/4 se deschide și cl. IV. și astfel gimnasiul inferior se completează, rămânând în forma aceasta 9 ani de zile. Tot în acest an programa de învățământ se modifică după specialități, având să propună diferitele obiecte de învățământ diferiți profesori în aceeași clasă.

La 11 Sept. 1853 marele arhiepiscop Andrei Șaguna vine în persoană la Brașov aducând cu sine decretul guvernului, prin care se încuviințează deschiderea gimnasiului, se ia cu aprobare la cunoștință denumirea celor 5 profesori și se pune în vederea Eforiei școlare, că va urma și acordarea dreptului de publicitate, îndată ce — conform legilor existente — va fi denumit și al 6-lea profesor. — În urma acestui decret se denumesc și al șaselea, în persoană lui George E. Nicefor (10 Ianuar 1854.)

Dreptul de publicitate al gimnasiului inferior s'a dat de Înalțul minister de Culte și instr. publ. prin decretul nr. 832 ddto 38 Ianuar 1856 și s'a publicat la ordinul lui Șaguna

în toate bisericile românești din Brașov în mod festiv la 23 Martie 1856 ținându-se pretutindeni câte o predică ocațională de câte un profesor.

La 1862 se întrerupă vechia dorință a Românilor din Brașov ași completa cu încetul gimnasiul, pentru de-a-l preface în „gimnasiu mare“, din „gimnasiu mic“, cum îi dăcu atunci. Cu anul scol. 1862/3 se deschide cl. V. gim. — În acest an corpul profesoral se compune din: Gavriil Muntean, director și din profesorii; Dr. Ioan Meșotă, Ștefan Iosif, Vasilie Oroian, David Almășan, Ioan Barac și catichetul Iosif Fericeanu.

În 3 ani scclari, ce au urmat se deschid pe rând și celelalte 3 clase ale gimnasiului superior și anume cl. VI. în 1863/4, cl. VII. în 1864/5 și clasa VIII în 1865/66.

Dreptul de publicitate al gimnasiului complet se dă de guvernul țării la 1866 și se comunică prin decretul Înaltei Cărmăzării de Culte din Ardeal ddto 8 Iunie 1866, nr. 2568. Decretul guvernial are nr. 14577/1866.

Ce privește schimbările în corpul profesoral, ele sunt următoarele: cu anul scol. 1863/64 se angajează ca profesori noi (după abdicarea lui I. Barac) domnii Ioan Lenger, Dr. Vasilie Glodariu, Ioan Ionașiu și Dr. Geoșge Petrean. În anul scol. 1864/65 se denumesc ca al 4-lea profesor Ioan Moldovan.

La anul 1865/6, când s'a dat primul examen de maturitate la gimnasiu, corpul profesoral, care a condus și asistat examenul, se compunea din dnii: Gavriil Muntean, director și profesorii: David Almășan, Vas. Oroian, Ștefan Iosif, Dr. Ioan Meșotă, Ioan Popea, Dr. Vasilie Glodariu, Ioan Lenger, Ioan Ionaș, Iosif Fericean, și suplenții: Ioan Moldovan și Nicolae Garoiu.

La anul 1869/70 (anul deschiderii clasei 1 comerciale și reale) numărul profesorilor se urcă la 13, la 1872/3 la 14, iar la 1876/7 la 24. Ați funcționează la toate 3 institutele: 20 profesori ordinari definitiv, 1 ordinar provizor, 3 suplenți și 2 extra ordinari, cu totul 26 profesori.

Primul director al gimnasiului a fost Gavriil Muntean, care a funcționat din 29 April 1853 până la 14/26 Iulie 1869. El mōre în 17 Decembre 1869.

În decursul concediării din funcțiune a directorului G. Muntean, școala e condusă în mod interinal de Dl. profesor David Almășan, în urmă de conectorul Dr. I. G. Meșotă, care în Septembrie 1870 a fost apoi ales de director al școalelor medii. Dr. I. G. Meșotă, a decedat în 19 Ianuar 1878 și în locul lui se alege de director conectorul (denumit din 22 Decembre 1877) Ștefan Iosif, care a funcționat până la finea anului scolar 1888/9. La datul acesta Ștefan Iosif, este pensionat și în locul dînsului se alege de director Dl. Ipolit Ilasievici, care a funcționat în această calitate până la finea anului scolar 1893/4. Dându-și Dl. Ipolit Ilasievici dimisiunea din postul său de director, în locul dînsului fu ales actualul director Virgil Onițiu, care funcționează din 18 August 1894.

*

La 1869 se înființează de către proprietarii școalelor pe lângă gimnasiu încă două institute de învățământ: școala reală și comercială.

În anul scolar 1869/70 se deschide clasa primă reală și clasa primă comercială și până la anul 1871/2 ele se completează la 3 clase rămânând comerciale până ați cu trei cursuri, — iar realele completându-se ulterior (la a. 1878/9) la 4 clase.

(Va urma.)

Statute

pentru înființarea, sporirea și administrarea fondului de bucate al parohiei gr.-orientale române din comuna.....

(Urmare.)

Articulul II.

Modul formării și sporirii fondului.

§. 8.

Acest fond se formează și sporește:

a) prin ofertele și donațiunile benevole ale particularilor;

b) prin repartițiuni de bucate (cucuruz grâu, secară etc.) asupra tuturor familiilor și particularilor greco-orientali români membrii legali ai acestei parohii, făcute din când în când prin comitetul — și aprobate de sinodul parohial, fiind însă aceste organe cu covenită considerațiune atât lor cantitatea cât și la calitatea recoltei din anul respectiv, precum și la starea materială a deosebitelor familii și singuratici și la alte împrejurări eventuale;

c) prin lucrarea în parte sau luarea în arândă a unor pământuri ori cutărei teritoriu comun având a-l lucra parochienii în clacă ori pe spesele fondului;

d) prin adaugarea unei cuartalități a venitului menită spre sporirea capitalului, și în fine

e) prin ori-ce alte întreprinderi și operațiuni, ce ar conduce la acest scop.

§. 9.

Toate familiile greco-orientale române din această parohie, fără considerare la starea lor de independență ori de serviciu, precum și singuratici credincioși greco-orientali români, cari se aședă stabil cel puțin pe un an de zile sau pe timp mai îndelungat în această parohie, ori și numai pe timp nedeterminat, dar își câștigă proprietate imobilă, ca privatieri, profesioniști, industriași, meseriași, arăndași, etc. și cari prin oferte benevole nu au contribuit la înființarea și sporirea fondului, dacă prin insinuare în persoană s'au încorporat legal la această parohie, — se vor îndatora prin comitetul parohial a contribui la fondul acesta odată pentru totdeauna aceea cantitate de bucate, ce li-se va veni în înțelesul modalității provădute în executarea §-lui 8 punct b) și împlinind de aci înainte toate obligamiintele eventuale prescrise în punctele c) și e) ale aceluiași §.

§. 10.

Fiecare parochian, carele se subtrage dela împlinirea datorințelor specificate în §§-ii 8 și 9, își perde toate drepturile față de fond și la acoperirea cheltuielilor bisericesci și școlare, ce se vor acoperi din fond, dînsul este obligat a contribui dintr'al sen propriu venit ori avere privată în proporțiunea ce cade din fond pe unul din ceilalți parochieni în astfel de casuri.

§. 11.

Nimeni nu are nici un drept nici odată de a-și revoca contribuiriile oferite fondului, fie acelea de ori-ce categorie în înțelesul modalităților prescrise în §-ii precedenți.

Articulul III.

Administrarea fondului.

§. 12.

Fondul îl administrează sub controla sinodului parohial comitetul parohial prin epitropia parohială sub responsabilitatea lor proprie.

§. 13.

A) Datorințele sinodului parohial.

Deore-ce fondul stă indirect la dispozițiunea sinodului parohial, acestuia i-se impun următoarele datorințe:

a) a ținea ședințe de câte-ori va cere trebuința pentru regularea afacerilor fondului, d. e. pentru statorirea intereselor, edificarea vre-unei clădiri parohiale ori reparaturi la cele deja existente, pentru transformarea unei părți din averea fondului în realități, pământuri ori hârtii de valoare, pentru dotarea personalului bisericesc și scolar din averea fondului și pentru alte trebuințe;

b) a controla, a examina și apoi a aproba eventual a respinge preiectele comitetului parohial pentru administrarea, sporirea și înțelegerea venitelor fondului conform destinațiunii sale, eventual a aduce și statorii însuși astfel de proiecte și a le conrede comitetului respective epitropiei parohiale spre executare;

Noutăți.

c) a priveghia ca comitetul și epitropia parochială să-și împlinescă datorițele totdeauna conform dispozițiilor acestui regulament și a concluzelor duse în ședințele sale, și când ar observa, că acelea comitabusuri și iregularități, — a dispune numai decât cele de lipsă pentru desdaunarea fondului și disciplinarea lor;

d) a revidua și a aproba respective a dispune corectarea rațiociniilor fondului prezentate de către epitropia și comitetul parochial;

e) a subterne prin oficial protopresbiteral concernent consistoriului diecesan competent spre revidiere și aprobare toate proiectele sale referitoare la eventuala modificare a a regulamentului de față.

§. 14.

Pentru validitatea deciziunilor sinodului parochial se recere, ca acela dimpreună cu obiectele pertractându-se fia fost publicat în biserică într-o zi de sărbătoare mai însemnată prin parochul local cu 8 zile înainte de întrunirea lui dându-se de știre și protopresbiterului competent, carele — la cas de prezentare — ocupă locul presidial, 6r parochul local respective parochul cel mai bătrân din parochie, eventual administratorul parochial — locul de vice președinte; se mai recere apoi majoritatea voturilor membrilor prezenți, dărîmând în cas de egalitate de voturi votul președintelui.

§. 15.

B) Datorițele comitetului parochial.

Fiind-că în multe privințe fondul stă direct la dispozițiunea și sub responsabilitatea comitetului parochial, acestuia i se impun următoarele datorițe:

a) a ținea în fie-care an doue ședințe ordinare, și anume: una în luna lui Iulie, 6r alta în luna lui Decembre, ca la sinodul parochial ordinar ținând în luna lui Ianuariu să-și pōtă subterne raportul general despre starea fondului precum și rațiociniul anual, fiind însă îndatorat a ținea și ședințe extraordinare de câte ori ar pretinde acesta interesele fondului;

b) a preda pre lângă inventariu epitropiei parochiale totă averea fondului spre păstrare și administrare;

c) a se îngriji pentru susținerea în întregitate a averii mobile și imobile a fondului, precum și a căuta toate mijlocele pentru sporirea fondului;

d) la timp de lipsă a compune și subterne sinodului parochial proiecte pentru ridicarea de edificii pentru fond sau pentru prevederea fondului cu vasele și recușitele necesare a căror preț nu s'ar putea acoperi din suma anuală preliminară în budget;

e) a prevedea fundul cu vasele, mēsurile, recușitele, blanquettele pentru rațiocinii și alte obiecte necesare la administrarea și manipularea fondului până la suma preliminară în budget;

f) a prefige condițiunile ce trebuie să le observe epitropia parochială la darea de împrumuturi din fond într-o zi a concredut sau nu a dispune acesta altcum sinodul parochial între marginile dispozițiilor acestui regulament;

g) a examina cu finea fie-cărui semestru rațiociniul epitropiei parochiale și pre lângă raport despre starea fondului a-l subterne sinodului parochial spre revidiere și aprobare;

h) a controla din când în când epitropia parochială, ca aceea să administreze și păstreze averea fondului totdeauna conform dispozițiilor acestui regulament, precum și celorlalte dispozițiuni aduse în ședințele sale și ale sinodului parochial, și când ar observa că se comit iregularități și abususuri dăunătoare pentru fond, numai decât să dispună delăturarea lor constringând epitropia la desdaunarea fondului și în casuri mai grave făcând toți pașii necesari pentru disciplinarea lor;

i) a solvi epitropiei parochiale eventualele percente de remunerațiune pentru administrarea fondului datorite de sinodul parochial.

§. 16.

Pentru validitatea deciziunilor comitetului parochial se recere prezența majorității membrilor și majoritatea voturilor acestora dărîmând la cas de egalitate de voturi votul președintelui.

(Va urma.)

Serbii pentru limba lor. Serbii din ținutul Neoplantei au adresat ministrului r. u. de instrucție publică o petiție, provădută cu 1500 subscrieri, în care se rōgă, să dispună ministrul, ca în acel ținut prelegerile scolare să se țină în limba sērbescă. Întru cât cunoșcem noi pe domnul Wlassics, nu credem, ca rugămintea acestă să se împlinescă în curând, 6ice „Alkotmány“.

Avis Ținându-și despărțământul Sēlște al Asociațiunei transilvane adunarea sa generală din anul acesta în 1 August n. în comuna Gurariului, publicul doritor de a lua parte la masa comună ce se va ținē după adunare, este rugat pentru înlesnirea pregătirilor, a se insinua în scris sau verbal (locuitorii comunelor din apropiere prin notarii lor) la dl notar Ioan Ivan în Gurariului.

Bilete cu preț redus. Pentru călătorii dela Sibiu la Oena Sibiiului se vor înroduce dela 1 August st. n. bilete cu prețuri scădute. Până acum a билет de clasa a II-a tour și retour costa 44 cr., 6r unul de clasa a III-a 30 cr.; dela 1 August prețurile se vor reduce la 37 cr. clasa a II-a, și 20 cr. clasa a III-a, se înțelege tour și retour.

Miserii de pe Valea Hațegului. Suntem informați, că poporul de pe Valea Hațegului și cu deosebire locuitorii comunei Nucșora și jur, pe lângă alte multe miserii provenite din lipsa de bucate mai sufer și din ceasa fierălor sēlbaticē. Dintre acestea vulpea face visite mai dese, causând mari pagube țaranilor în gălițele de casă: poi, găini, rațe, găsece etc. Nu arare ori se arată și lupii. Dintre toate însă mai periculos e ursul, care în restimp de 10—15 zile a răpit vre o 6—7 capete de vite în preț de aproape 300 fl. Causa acestui rēu — 6ice corespondentul — cred, că e arēndarea vēnatului, care de multe ori ajunge la 6meni, ce nu mult se interesează de vēnat6re.

† Dr. August Kanisz. În zilele trecute a repausat în Cluș unul dintre cei mai învęțați bărbai al Ungariei Dr. A. Kanisz, profesor de universitate. Reposatul era un botanist atât de erudit încât în timpul de față abia se va mai fi aflând un altul ca el în întreaga Europa. Afară, că era un bărbat atât de erudit, mai era și un om plăcut, drept și nu șovinist ca aproape toți ceilalți profesorii dela sc6lele magiare din patrie. Era membru aproape al tuturor universităților și societăților pentru științele naturale din Europa. El vorbea și românește, fiind de origine bānățēn din Lugos. Mai de interes pentru noi însă este, că într'un volum vast a descris în limba latină: Plantele Romāniei. Pentru acest operat științific, dedicat regelui Carol, a fost ales membru corespondent al Academiei Romāne din București și fu decorat cu ordul de cavalier al cor6nei regesci prin regele Carol. A fost decorat și cu alte orduri din străinătate. Iubia foarte mult pe tinerii romāni pentru înțelegința lor, de aceea acestia și-au și arētat și la m6rte recunoștința față de profesorul lor erudit și drept prin o cunună pomp6să ce i-au depus pe cosciug. În veci amintirea lui!

Invitare la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce se va arangia în Huned6ra la 1 August 1896 st. n. cu ocaziunea ȋinerii adunării generale a despărțământului VIII. (Deva) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura romānă și cultura poporului romān“, în sala hotelului „Hunyadi Vārhoz“.

Programa:

„Rugămintea din urmă“, poesie de G. Coșbuc, declamată de dl Victor Bontescu. „Cinel Cinel“, comedie într'un act, de Vas. Alecsandri. După producțiune urmēază dans.

Prețul de intrare: de persoană 80 cr., de familie 1 fl. 50 cr. Venitul curat este destinat parte pentru fondul „Reuniunii femeilor romāne din opidul Huned6ra“ parte pentru „Reuniunea femeilor romāne din com. Huned6rei“. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea ȋiaristică. Începutul precis la 8 6re sēra. În paușă se vor executa jocurile naționale „Călușerul“ și „Bătuta“. Damele romāne sunt rugate a se prezenta, într-o zi se pōte, în costum național.

Onorații 6speți sunt rugați ca pentru ușorarea încuarterării, să binevoescă a se in-

sinua cel puțin cu 2 zile înainte de adunare la dl preot local gr-or. George Oprea (Vajda-Hunyad), asemenea și aceia, cari ar dorii a participa și la banchet, cel puțin cu o zi înainte adunării.

— Invitare la petrecerea de vară ce se va arangia cu ocaziunea adunării generale a despărțământului XXIX (Mediaș) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura romānă și cultura poporului romān“, — la 1 August st. n. a. c. în Mediaș în pavilionul dela hotelul „Schützen“. Venitul curat e destinat jumătate în favorul despărțământului, 6r jumătate în favorul ambelor sc6le romāne din Mediaș. Prețul de intrare: de persoană 80 cr., de familie până la 3 membrii 1 fl. 80 cr., 6r peste 3 membrii 2 fl. 40 cr. Începutul la 6 6re d. a. De mănecare și beutură se îngrijesce hotelieriul.

Primul între cei mici. Dintr'un articol scris în „Budapesti Hirlap“, care se ocupă cu regatele europene, sc6tem următoarele date statistice:

România teritor.	131.000 km.	5,038.000 loc.
Portugalia	92.575	4,708.000
Bavaria	75.865	5,595.000
Grecia	65.119	2,187.000
Sērbia	48.590	2,250.000
Danemarca	38.340	2,172.000
Hollanda	32.538	4,732.000
Belgia	29.457	6,262.000
Vürtemberg	19.504	2,136.000
Baden	15.082	1,627.000
Saxonia	14.993	3,502.000

Va se ȋică între regatele mici în privința extensiunei teritoriului, regalul romān este cel dintăiu.

Mirēsă trāsniță. Petru Muntean și Ileana Lingurar o frum6să pāreche de țigani se iubiau și trăiau mai de mult în concubinagiu. Voind odată ea să scape de gurile rele s'au decis să mērgă la matriculansul de stat pentru legarea căsătoriei. Au și făcut. Amēsurat obiceiurilor străbune, după legarea contractului de căsătorie s'au dus la un birt, unde îi aștepta o mulțime de nuntași. Când era se se începă „aldămașul“, un fulger nemilos ajunse pe biata mirēsă, care murind la moment după o vieță de câteva minute a fericitei sale căsătorii legale, și a lāsāt mirele în cel mai profund doliu.

Plugul electric. După plugul cu vapor, 6tă că știința aplicată înzestrăză agricultura cu plugul electric. Un asemenea plug s'a inventat la Lipsca. Cu acest plug, aratul unui hectar, ia o adāncime de 30 centimetri, costă numai 17 mărci (marca 1 leu 25 bani), pe când aratul cu abur costă 40 până la 50 de mărci, 6r cu boii 50 mărci. Este de notat, că pentru aratul pāmēntului la adāncimea de 35 centimetri, trebuiesc înjugate cel puțin 10 pārechi de boi. — G. B.

Urcarea vamei petroleului. După cum este informată vieneza „Fremdenblatt“, cu ocaziunea acum terminatelor pertractări referitoare la renoirea pactului vamal-comercial austro-ungar guvernele au ajuns la învoială și cu privire la vama petroleului și adecă așa că acesta va fi urcată cu 1 fl. 50 cr. la petroleul brut. Astfeliu la comerțul en gross în loc de 2 fl. se va lua vamă 3 fl. 50 cr. Prin acestă petroleul nu va deveni mai scump, ci se va îngreuna mult fabricarea petroleului artificial, 6r rezultatul financiar al reformei va fi un plus de 2—3 milioane fl. pe an la venitele statului.

Un non „Iona“ în pāntecele chitului. Naturalistul P. Coubert povestese în „Kosmos“ o întēmplare interesantă. În a. 1891 naia de chiți engleză „Star of the Exast“ circula în apropierea pāmēntului de foc, când a observat un chit colosal. Au trimis două luntri spre a-l persecuta și au și rănit cu două unghițe animalul. Animalul în sbaterile lui de pe urmă a resturnat cu c6da una dintre luntri. 6menii au cădūt în apă, dar toți au fost scăpați, afară de doi matrozi. Cadavru unuia l'au găsit mai târȋiu în apă, dar celalalt, alui Iames Bartley, a dispărut fără urmă. Când animalul n'a mai dat nici un semn de viață, l'au tras afară pe bord și au început a-l tăia, ceea ce a ȋinut o zi și o n6pte. După douăzeci și patru de 6re au spart și stomacul balenei și au găsit acolo

pe dispărutul Bartley, leșinat, dar trăind încă. Cu mare greu l'au deșteptat, în mai multe zile a avut atât de vehemente paroxisme de nebunie, încât a fost cu nepuțință a sc6te și numai un cūvēnt din el. Numai după trei sēptēmēni i-a revenit conștiința de sine și atunci a spus următoarele:

Imi aduc f6rte bine aminte de momentul, când chitul m'a aruncat în aer, apoi m'a înghițit. Am ajuns într-o țeve lucie, a cărei contrageri m'au silit să alunec mai înlăuntru. Simțirea acestă mi-a ȋinut numai câteva clipe, apoi am ajuns într'un sac f6rte larg. pe care pipăindu-l am aflat că chitul m'a înghițit și acum mă află în stomacul lui. Cu mare greutate am putut încă respira, dar era o căldură de nesuferit. Scirea teribilă, că voiu peri în stomacul chitului, liniscea mortală din jurul meu astfel a influențat asupra mea, încât probabil, că am leșinat, căci de atunci nimic n'am mai știut de mine.

Animalele și schimbarea timpului. Vēnat6rii adese-ori pot observa, că animalele de multe ori simțesc înainte schimbarea vremii. Așa se pōte aștepta vreme bună când ciocărlile se înalță sus și cāntă mult; dacă cocorii de baltă, cocorii (cālăuzele), bātlanii, cubiȋi sb6ră pe sus. Deasemenea se pōte aștepta vreme bună, dacă lilieci sb6ră des de dimineță și sēra târȋiu, dacă licuricii (verme luminos) strălucesc în splend6re neobicinuită, dacă, br6sca verde se urcă pe arbori înalți. Însemnă vremea rea, dacă fringilele (o pasere mică) cāntă deja înainte de rēsăritul s6relui, dacă ci6rele sb6ră pe sus, dacă porumbii se scaldă, dacă rēndunelele sb6ră dealungul pāreȋilor și dacă paserile de casă se scaldă în nēsip. Ploie stătăt6re se pōte aștepta, dacă cāni măncă 6rbă, dacă pisicele (mātecele) se ling, dacă coc6ii cāntă în timp neobicinuit și mai de multe ori și dacă rimele es din pāmēnt. Ploie trec6t6re putem aștepta, dacă sobolii scot mușun6ie înalte; însemnă trāsnete și furtună dacă pescii sar din apă, dacă lipitorii sunt nelinisiți, dacă albinele rēmān în coșnițe, sau dacă vin la coșniță cu grāmada. Deasemenea se pōte aștepta furtună, dacă fringilele, mierlele și piȋigoi sbor nelinisiți, dacă rēndunēua de mare sb6ră cătră uscat. E semn neîndoios de 6rnă grea, dacă paserile nordului înalt sosesc la malurile mării orientale și se retrag mai înlăuntru; dacă corbi de sēmēnătură în luna lui Oct6bre emigrēză deja; dacă găȋtele, paserile dela brădet și găsecele sēlbaticē se arată de timpuriu. Dacă în timp de 6rnă aspră, vulpea latră, va urma vreme și mai frigurosă; dacă în Oct6bre vespēii (găunii) se arată în număr mare, încă ne putem aștepta la 6rnă tare. Putem aștepta 6rnă dom6lă, dacă fringhilele rēmān la noi până în Decembre și dacă t6mna se arată s6reci mulți. Însemnă primăvēră aspră, dacă motacilele roșii (paseri) și piȋigoi se susțin în mari cete în apropierea caselor. În sfēșit putem aștepta vēră ploioșă, dacă cubiȋi și prepelecii caută locuri mai înalte și dacă rēndunelele de țermuri își fac cuibul pe maluri și pe vaduri mai înalte. Dacă își fac cuibul pe maluri și vaduri ordinare, avem prospecte de vēră uscată. Schimbare de vreme însemă când mǎgariul sbiară, când vitele se frēcă de pāreȋi, când porcii umblă cu paie în gură și când gaia sbiară în înalțime.

Căldura s6relui. Căldura s6relui rēs-pândită în timp de o minută este așa de mare, încât pentru a produce o astfel de căldură is același timp ne-ar trebui să ardem 12 cuadrilione tone de cărbuni. 6r apa absorbită într-o minută de s6re, de pe întreg rotogolul pāmēntului, este socotită la 37 miliarde tone.

Bibliografie.

— „Candela“ f6ie bisericească-literară, redactată cu concursul mai multor preoȋi din archidieceasa Bucovinei, de profesorii Dr. Emilian Voitschi și Isidor Vorobchēvici. Anul XV Iuliu 1896. — Nr. 7. Cernăuȋi, 1896.

Loterie.

Sămbătă, în 25 Iuliu n. 1896.

Viena: 46 61 10 69 45

Timiș6ra: 9 19 36 88 57

Nr. 117/896.

[75] 1—3

CONCURS.

Pentru conferirea unui ajutor anual de 540 fl. v. a. pe seama unui pedagog absolut, care ar dori să se perfecționeze la un seminarium în străinătate, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Concurenții la acest ajutor vor prezenta:

1. Atestat de botez.
2. Atestat de sănătate.
3. Atestat de moralitate.
4. Atestat școlar (vor fi preferiți cei cu atestate de maturitate).
5. Absolutoriu pedagogic eminent.
6. Revers, că se vor supune condițiilor de a servi școlilor noastre sau la din contră vor plăti sumele primite.
7. Indicațiunea seminarului pedagogic din străinătate, la care dorește să urmeze.

Rugărilor însoțite de acte sunt a se adresa dlui David Almășan, președinte comitetului parochial al bisericii gr.-or. Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu.

Brașov, 9 Iuliu 1896.

Comitetul parochial al bisericii române ort. res. dela Sf. Nicolae în Brașov.

David Almășan, Arseniu Vlaicu, președinte. secretari.

239—896

[76] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Brad. a) un post de învățător cu salariu de 300 fl. și 50 fl. bani de cuartir.

b) un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

Concurenții la postul din urmă dacă vor fi în stare a instrui și conduce corul în biserică vor fi preferiți și li se pune în vedere o remunerațiune însemnată.

2. Băița, un post de învățătoriu cu salariu de 365 fl. din cari 33 fl. sunt computați din venitele cantorului și 32 preț la doi stângini de lemne, ori lemnele în natură și cuartir.

Învățătorul va avea să țină o strună în biserică.

Concurenții au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă, pentru a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti. Cei cari vor fi în stare a instrui și conduce corul în biserică vor fi preferiți și li se pune în vedere o remunerațiune însemnată.

3. Bulzești de jos și de sus, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

4. Crăciunesti, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

5. Cărechiu, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

6. Mesteacăn, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl.

7. Orminda, un post de învățătoriu cu salariu de 355 fl. din cari 40 fl. sunt computați din venitul cantoral, iar 15 fl. în preț la un stânga de lemne și cuartir.

8. Seliste-Trestia, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl., grădină și cuartir.

9. Valea Brad, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. grădină și cuartir.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vigore se se asternă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Brad, la 4 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zărandului.

Vasiliu Demian, protopresbiter.

Redactor prov. Gavril Hango.

Nr. 640—1896

[77] 1—3

CONCURS.

Ventru întregirea posturilor vacante de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate apartinătoare tractului protopresbiterial al Agnizei se scrie concurs cu termen preclusiv de 30 de zile dela prima publicare.

1. Agniza cu salariu anual de 300 fl. cuartir liber lemne de foc și grădina școlii.

2. Prostea, cu salariu anual de 300 fl. cuartir, lemne de foc și folosirea grădinei școlii.

3. Soarsiu, cu salariu de 300 fl. cuartir, lemne de foc, și folosirea grădinei școlii.

4. Fofeldea, postul învățătoresc în cl. a doua cu un salariu anual de 300 fl. cuartir liber, lemne de foc și folosirea grădinei școlii.

5. Veră cu salariu anual de 300 fl. cuartir, lemne de foc și folosirea grădinei școlii.

Acei candidați cari vor fi aleși la aceste posturi învățătoresci sunt obligați a ține Dumineca și sâmbăta strana și se cânte cu elevii în biserică.

Doritorii a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigore în termenul mai sus indicat la oficiul protopresbiterial subsemnat, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbăta spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Agniza, 8 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial al tractului Agniza în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sabin Piso, prot.

Nr. 229 ppresb. 1896.

[74] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III Șeica-mare, protopresbiteratul Mediașului, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau preste tot suma de 455 fl. v. a. statorite în conțelegere cu comitetul parochial din 16 Iunie a. c.

Informațiuni mai de aproape, despre starea parochiei, se pot lua la oficiul protopresbiterial și comitetul parochial.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Mediaș, 19 Iunie 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-oriental al Mediașului în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Romul Mircea, adm. protopresb.

Nr. 568/896

[73] 2—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de capelan al parochiei de clasa a II-a Boia în sensul rezoluțiunii Preavenerabilului Consistoriu arhidieceșan ddo 28 Maiu v. 1896 Nr. 3121 B. se scrie a doua oară concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele statorite pentru acest post sunt: jumătate din venitele parochiale, cari fără banii de cuartir, dau un venit sigur anual de 357 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post, vor să-și așterne suplicile de concurs instruite conform normelor în vigore până la termenul indicat la subsemnatul oficiu protopresbiterial, având a se prezenta în persoană în comună înainte de expirarea concursului spre a-și documenta dexteritatea în cele rituale precum și calificațiunea practică.

Informațiuni mai detaiate, se pot primi dela comitetul parochial și oficiul protopresbiterial.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Sibiiului. Sibiiu, 26 Iunie 1896.

Ioan Papiu, protopresbiter.

Nr. 306/1896

[72] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc clasa primă dela școala confesională gr.-or. română din Sighișoara, se publică prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia „Tel. Rom.”

Salariul sistemizat: 300 fl. v. a. și anume:

a) Din cassa alodială în rate lunare decursive 206 fl.

b) Prin repartitie 94 fl. pe lângă cuartir gratuit în edificiul școlii și trei stângini de lemne de foc.

Reflectanții la acest post, vor să-și așterne suplicile concursuale instruite în sensul normelor în vigore la subscrisul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, — atragându-se atențiunea la dispozițiunile noului regulament congresual pentru organizarea învățământului în școlile populare votat la 14/26 Maiu 1895 partea a III-a A. „înstituirea învățătorului §§-fii 56—74”.

Învățătorul ales va fi obligat a ține în Dumineci și sâmbăta strana în biserică în mod perondatoriu cu ceialți doi învățători.

Concurenții cari vor documenta aptitudinea de a forma și conduce un cor de plugari vor fi preferiți, și pe viitor se va sistematiza și pentru acesta o remunerațiune corespunzătoare.

Sighișoara, 29 Iunie 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoarei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan, protopop.

Nr. 3215/896

[67] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notar devenit vacant în comuna Ludosul mare se scrie prin această concurs în următoarele emolumente:

1. Salar anual de . . fl. 400
2. Bani de cuartir . . fl. 40
3. Relut de lemne . . fl. 34
4. Paușal de cancelarie . fl. 40
5. Paușal de călătorie . fl. 100
6. Competențele normate în statutul aprobat.

Cererile concursuale instruite în sensul §. 6 I. 1883 au de a se prezenta subscrisului până în 10 August a. c. după amăzi la 6 ore.

Protopretor cercual: Mangesius.

Nr. 143/896

[70] 3—3

CONCURS.

Posturile învățătoresci dela școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Orăștiei, sunt vacante și pentru îndeplinirea lor se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Rom.”

1. Romos, postul al doilea cu

salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir în edificiul școlii, lemne de foc 4 orgii.

2. Romoșel, postul al doilea cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir în edificiul școlii, lemne suficiente de foc.

3. Sibot, postul al doilea cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemne de foc.

4. Șibișel, cu salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul școlii lemne de foc.

5. Pișchinți, salariu de 300 fl. v. a. cuartir închiriat până la edificarea școlii, lemne de foc.

Salarele la posturile de sub 1—4 se dau regulat din cassa bisericeii, la cel de sub 5 din repartitie.

Doritorii de a reflecta la vre-unul din acestea posturi, au să-și înainteze petițiunile instruite conform normelor din vigore la oficiul protopresbiterial în termenul deschis și în interesul petenților este, ca să se prezenteze în comună în vre-o Duminecă ori sâmbăta pentru de a-și arăta dexteritatea în cântări.

Orăștie, 16 Iunie 1896.

Oficiul protopresbiterial al Orăștiei, în conțelegere cu comitetele parochiale.

Nicolau Ivan, adm. prot.

Nr. 29/896. Com. par.

[68] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului al 3-lea și al 4-lea de învățătoriu la școala gr.-orientală din Poplaca, se deschide prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu fiecare din acestea două posturi sunt:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a.
2. Relut de locuință cu 15 fl. v. a. și
3. Relut de lemne cu 25 fl. v. a. și se solvesc din casa bisericeii în rate cuatele anticipative.

Concurenții vor fi datori a dovedi înainte de alegere destoinicia lor în cântări și tipic, având un învățătoriu ales obligamentul de a cânta cu tinerimea școlară în cor la fiecare liturgie, ér concursele, instruite conform legilor din vigore, au de a le înainta oficiului presbiterial gr.-or. din Sibiiu.

Purtarea agendelor direcțiunei școlare, (remunerată special cu 50 fl.) precum și instrucțiunea în școala de repetițiune și în cea de pomărit, ca și cântarea în cele 2 străni bisericesti se va împărți prin comitetul parochial în conțelegere cu corpul didactic — la începutul anului școlastic — între toți 4 învățătorii.

Din ședința comitetului parochial gr.-or. din Poplaca, ținută în 19 Maiu 1896.

Președinte: Aureliu Milea, notariu com.

Nr. 593/896.

Cu scirea și consimțământul subscrisului.

Sibiiu, 5/17 Iuliu 1896.

Ioan Papiu, protopresb.

Învitare.

Accionarii Institutului de credit și economii „Parsimonia” în Bran sunt invitați la

adunarea generală extra-ordinară,

pe 22 August a. c. st. n. la 2 ore p. m. în localul „Parsimoniei”, în sensul §-lui 20 al Statutelor societăței.

Obiectul principal de pertractare va fi constatarea și verificarea subscrisorilor la acțiunile nouă și alte curente.

Bran, în 16 Iuliu 1896.

Presidiul:

I. cav. de Pușcariu.

[78] 1—3